

In memoriam

(Dalibor Boubín, 2020)

Povězte mi o Pavlovi něco.

Poručík (dále P): Pavel byl svědomitý a čestný chlap. Vždycky se hlásil jako dobrovolník, ať šlo o cokoli.

Desátník (dále D): Voják každým coulem. Ale ještě víc byl kámoš. Kluk, kterýho jste chtěli mít vedle sebe, když šlo do tuhýho.

Četař (dále Č): Přesně tak. Byl takovej náš strážnej anděl. Teď všude čtete, jak posíláme kluky ven zbytečně. Ale jestli se někdo pro mise narodil, byl to Pavel. Pro něj tohle nebyla jen práce, jako pro mnohý z nás. U něj to bylo poslání.

D: Přesně. Než se dal k armádě, procestoval půlku světa jako doprovod humanitárních konvojů. A to prej často nebyla žádná prča. Podle toho co vyprávěl, byla půlka našich vojenskejch akcí ve srovnání s tím jen procházka růžovým sadem.

P: Až tedy na Bahram.

D: Jo, až na Bahram.

V čem spočívalo jeho kouzlo? Čím byl tak výjimečný?

P: Může to znít hloupě, ale on byl svým způsobem taková naše máma. Byl o víc než deset let starší než většina kluků. Pořád na nás svým způsobem dohlížel.

Přitom ale vytrvale setrvával na hodnostním žebříčku až na nejspodnější příčce. Jak to?

Č: On po kariéře nešel. Dole mu to vyhovovalo. Přitom si k němu chodil o radu i náčelník štábu.

P: Souhlas. Kolikrát mu přišli nabídnout služební postup, ale on je posílal někam.

Není to zvláštní? Proč to tak bylo?

D: Byl nejspokojenější mezi lidma. Občas jsme se o tom bavili. Proč ses nenechal povýšit, ptal jsem se ho. A on povídá: vždyť oni by mě pak nenechali

starat se o ty děti. Víte, on na každý misi poletoval hlavně mezi místníma děckama.

Č: A hlavně mu bylo úplně jedno, na kterej straně stojej. Naše nebo nepřítelé, pro něj žádněj rozdíl.

P: Když jsem se ho na to ptal, říkal, že děti nemůžou za to, co provedli jejich rodiče. A že u nich musíme začít. Že když se dospělí mezi sebou pozabíjejí, budou to právě jejich potomci, kdo tuhle štafetu pak ponese dál. A že když jim ukážeme, že svět nemusí být zlej, tak ony pak snáz zapomenou na nesmyslný křivdy svých předků a pitomý důvody k válce.

To je určitě pravda. Jak moc se mu v tomhle dařilo?

D: Neuvěřitelně. Jeho měli všichni rádi. Ať jsme přijeli kamkoli, mohli jste si bejt jistý, že pokud je Pavel s váma, jste v cajku. Nevim, jestli to ty děti doma říkaly nebo ne, ale vypadalo to, že ta jeho metoda fakt funguje.

P: Jednou jsme třeba takhle během patroly vjeli doprostřed přestřelky. Kulky všude kolem, olovo cinkalo o pancíř.

Č: Psa by člověk poklopem nevystřčil.

P: Pavel si najednou všimnul, že u kašny se choulí dvě mrňata. Vyskočil ven a hned k nim. Samozřejmě kolem něj to svištělo a obě strany se ho nejspíš pokoušeli sejmout. On ale shodil helmu a už se k těm malejm hnal. A to byste nevěřil. Najednou ticho. Já nevím, jestli ho poznali. Hádám, že jo, protože jinak si to nedovedu vysvětlit. A on obě děti odvedl k jejich matce, která teď, když se přestalo střílet, vyběhla celá vyděšená z jednoho domu.

D: Jak malej zázrak. Úplnej Ježíš. Přísahám, že od tý chvíle už nepadla ani rána. Já byl jak na trní a říkal jsem si: jen počkej, jakmile ty smradi zalezou, rozstřílej nás na cucky. Nejdřív si zgustnou na nás, a pak se zas pustěj do sebe. Ale nic. Normálně nás nechali vodjet.

Č: Pavel na ně ještě něco zavolal po jejich. Vsadil bych se, že poděkování. Víte, on uměl snad každou řeč na světě. Já teda nevim, jak dobře, ale nikdy jsem neviděl, že by se někde nedomluvil. Možná i proto ho tak brali.

Zní to neuvěřitelně. Jak si to vysvětlujete?

P: Musíte pochopit ještě jednu věc. Ten příměr s naší mámou nebyl jen o tom, jak dokázal každému poradit nebo ho usadit, když bylo třeba. On ještě ke všemu k smrti rád vařil.

D: Jo, k smrti.

Č: Zatímco my ve volnu pařili na playstejšnech nebo tahali činky, on se motal kolem svý provizorní plotny.

P: Kamkoli nás poslali, mohl jste si být jistý, že Pavel někde, čert ví kde a jak, schrastí dost surovin, aby uvařil něco českýho.

D: Všichni nám ho kvůli tomu záviděli.

Č: Kolikrát přijeli ze štábu, aby jako šel vařit pro ně. Ale to bylo stejný jako s tím povyšováním. Pokaždý je poslal do háje. A čím víc na něj tlačili, tím větší hostiny vystrojoval nám.

D: Zřejmě aby je naštval. Představte si to. Sedíte v srdci vyschlýho Afgánistánu a máte klasický knedlo zelo. Jen místo vepřa dával jiný maso. Nic ve zlým, kluci z kuchyně odváděj v těch podmínkách fantastickou práci. Ale Pavlovo jídlo bylo prostě...

Č: Domácí.

D: Jo, přesně.

P: Abyste rozuměl, on totiž nevyvařoval jen pro nás. On hostil hlavně místní. A nejen děcka. A jak oni tam nejí to vepřový, přizpůsobil se. Ale fakt byste nepoznal rozdíl. Dokázal tomu celému vtisknout dokonalou pečeť český kuchyně.

Co se tedy pokazilo?

Č: Poslali nás pomoci klokanům s nějakým incidentem. Pavel zrovna nalil do termosky polívku, co ten den ukohnil. Nudle, slepice, mastný voka, jak to má bejt. Tak jsme popadli náš bordel a on vzal s sebou plnou bandasku. Bude se hodit, smál se ještě.

D: Vždycky na hlídku něco vozil. A nikdy nás nenechal to zdlábnout všechno. Pokaždý nejmíň půlka zmizela v bezednejch afgánskejch žaludcích.

P: Dorazili jsme na checkpoint k Australanům a jejich major mi dal rychlý brífing. Měli jsme jet jako druhý auto v koloně, moc nevystřkovat hlavy a doufat, že se všechno uklidní jen tím, že nás místní uvidí. Asi po půl hodině jsme zastavili. Uprostřed náměstí sedí na zemi chlap. Vesta nabitá improvizovanou výbušninou. Klečí a kýve se sem tam, znáte to.

Č: Vylezli jsme ven omkrnout situaci. Nebylo to poprvý, kdy jsme se nachomejtli k něčemu takovému. Všude kolem na střechách a v oknech vykukovaly desítky snědejch hlav. V takový situaci je těžký odhadnout, kdo ke komu patří.

D: Najednou z jedněch dveří vyrazil takový mrně. Kluk, ne víc než pět let, řek bych. Ječel po jejich a asi volal tátu. To byl zjevně ten opásanej maník. Takže jsme se dostali dost do ouzkejch. Jakmile se na scéně vynořej děti, je to vždycky průs... průšvih.

P: Major od protinožců tam chtěl nejdřív poslat chlapa v pyromundůru, ale to mrně kompletně měnilo situaci. Vypadal, že by atentátníka nejradši nechal sejmut. Jenže ani klokan nestřelí tátu klukovi před očima.

D: Pavel povídá, že to vyřeší. Sundal blembák, popadnul bandasku a že vyrazí.

Č: Jenže ten kretén major jako že kam se to chystá? A že ať si kouká nasadit helmu, jinak že nikam nejde. Chvíli se tak poštuchovali, ale pak jeden z Australanů povídá, že chlap už vypadá dost zoufale a že jestli chcem něco udělat, měli bysme si pospíšit.

D: Takže Pavel si tu blbou přilbu narazil.

P: A šel. Víte, dělal tohle pořád, byl s místníma jedna ruka, takže jsme mu absolutně věřili. Navíc táhnul s sebou tu polívku. Vždycky říkal, že dobrý jídlo lidi spojuje.

Č: Jenže ještě nikdy k nim nešel se zakrytou hlavou.

P: Klučina vriskal a držel se táty jako klíště. Chlap ječel něco po jejich. Pavel vedle nich zaklekl, otevřel termosku, vylovil bagry a klidně s nima promlouvá.

Č: Jenže major byl jak na jehlách, řval za nim a začal kolem sebe mávat hákáčkem.

D: A někdo z těch čmoudů na střechách se nejspíš lek a chlapa dole odpálil.

Chcete říct, že Pavel zahynul kvůli kuřecímu vývaru?

D: Ale hovno.

Č: Kdyby neměl na hlavě tu helmu a ten kretén klokanskej nemagořil, proběhlo by to jako pokaždý. Poseděli by, pojedli, zklidnili se. Dali by si spolu český nudle a svět by byl zas o něco bezpečnějším místem.